

Setmanari de Banyolas

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

A Banyolas: . . . . . 1'00 pta. trimestre.
A tora: . . . . . 1'25 »
Número solt: 10 céntims.

Periódich d'acció catòlica

Redacció y Administració:
Carrer de Girona, Número 6 A

Banyolas, 11 de Setembre de 1910

Anuncis y comunicats á preus convencionals
No's tornàn els originals

Balmes

El gran Balmes es un dels talents que més han brillat ab llum propia. Sos escrits son tan personals y tenen tal caràcter d'originalitat, que bé 's pot dir que, més que dels llibres, ha trèt Balmes el séu gran saber de la forsa creadora de sa poderosa inteligencia.

En els escrits de Balmes no hi ha aquells alardes d'erudició ab que molts solen adquirir fama de sabis, quan no son més que una especie de fonógrafos, repetidors de lo que han llegit aquí y allà. A Balmes no li importa molt saber lo que puguin pensar altres sabis. Lo que li interessa es tenir un criteri propi, que descansi en veritats lluminosas tondament compreses.

Aixís Balmes estudia y analisa les més elevades qüestions de filosofia ab gran independència de criteri, independència, per altre part, plena de respecte y veneració als tresors de ciencia adquirida per generacions passades, y sobre tot, sumisa á les lluminoses ensenyances de la fé que, més que un obstacle, es la guia més segura de la inteligencia, per no caurer baix la fascinació del error.

Tenen tots els escrits de Balmes una claretat extraordinaria. Com á verdader sabi, enamorat de la ciencia, fa tots els esforços per ferla assequible y assimilable á tothom. Per aixó procura en primer terme expressarse ab la major claretat possible. ¡Quina diferencia entre aquesta claretat y limpidés dels escrits de Balmes y la fosquedat que molts sabis aparents donen á sos escrits, ab la mira, tal vegada, de que no 's descobreixi tan tácilment l'endebles y vacuïtat de son saber y poder, al mateix temps, fundar una reputació de sabiesa sobre la base de la dificultat en poder esser compresos!

Una altre qualitat resplandeix en els

escrits de Balmes, y es la sinceritat, cosa que avuy dia entre 'ls que escriuhen en periódichs no abunda pas massa, ja que son molts els periodistes tan llestos, tan espabilats, que ab la mateixa facilitat defensen lo blanch, lo negre, lo groch y lo vermell, segons qui 'ls paga ó segons convé á les circumstancies del moment, convertintse aixís en uns mercaders de idees, que tan els hi es vendrer la veritat com la mentida ab tal de que produheixi.

Balmes té una brillant carrera periodística: en companyia de Roca y Cornet y Ferrer y Subirana publicá l'important revista «La Civilización»; després publicá sol altre revista, «La Sociedad», quals notabilíssims escrits sobre religió, filosofia política y literatura van impresos ab el titol «La Sociedad» habentsen fet ja varies edicions; y finalment, fundá 'l periódich quinzenal «El Pensamiento de la Nación» á Madrid, en el qual sostingué series discussions ab periódichs liberals que may s' havían trovat ab un adversari tan temible y que de tal manera 'ls desconcertés.

Donchs entre tanta varietat de circumstancies y aconteixements, Balmes exposá sempre ab la més gran enteresa de caràcter lo que sentia y pensava, tan si li havia de reportar alabances com disgustos, que no deixá de tenirne y molts, sols per parlar ab sinceritat y volguer dir sempre y á tothom la veritat.

Si bé Balmes escrigué sobre moltíssimes materies, els séus escrits principals poden classificar-se en tres grupos: filosòfichs, religiosos y polítichs. Baix tots tres aspectes fou Balmes notabilíssim y son ses obres y escrits una verdadera joia y d' un mérit extraordinari.

«Balmes—escriu Menendez y Pelayo (Heterodoxos españoles T. III.)—ha comenzado la restauración de la filosofia española, que parecía hundida para siempre en el lodazal sensualista d'el siglo pa-

sado, ha renovado la savia del arbol de nuestra cultura, con jugo de nuevas ideas; ha pensado por su cuenta en tiempos en que nadie pensaba, ni por la suya ni por la agena; ha mirado el primero de frente á los sistemas de fuerza; ha puesto manos en la restauración de la escolástica; ha popularizado más que otro alguno las ciencias especulativas en España, haciéndolas gustar á innumerables gentes, y desarrollando en ellas el germen de la curiosidad, punto de arranque para todo adelanto científico, ha fijado en un libro imperecedero las leyes de la lógica práctica y ha vindicado á la Iglesia católica en sus relaciones con la civilización de los pueblos».

En sa obra «Filosofía fundamental» examina Balmes les pricipals qüestions de filosofia, proposantse, com diu éll en el prólech, contribuir á que 'ls estudis filosòfichs adquireixin á Espanya major amplitud y també privar de que s' introduheixi una filosofia plena d' errors fonamentals.

Notabilíssima es també l' obra filosòfica de Balmes «El Criteri» que no hi hauria d' haver ningú que sapigués llegir que no la tingués llegida moltes vegades. Crech seria molt convenient que aquest llibre's fes llegir á les escoles. Dificilment pot donarse un llibre que ab més senzillés, claretat precisió ensenyi á reflexionar sobre un mateix y á coneixerse, y que més pugui servir com á guia de la inteligencia y 'l cor. Es petit aquest llibre, pero les seves ensenyances son molt grans y de seguirles no cauriam tan fácilmente en tantes petiteses.

(Acabarà)

Z.

A Vich

en l'aniversari de la mori de Balmes

Voltada de turóns, oberta y franca
me semblas, gran ciutat,

un niu de flors penjat en una branca
del Pirinéu nevad.

Dintre tos murs ses áligues covaren,
¡y quina n'hi ha nascut!
quan per ton cel ses ales s'aixemplaren
semblava un gran escut.

Un gran escut pels tronos y pel temple,
pel mon un llibre obert,
pels segles á venir un gran exemple,
llevor que may se pert.

Del roure de mil anys prengué la saba,
son vol del aguiló,
quan al fort de la lluyta se llensava
rugí com un lleó.

Seguí la terra ab sa volada llesta
com un pagés son camp,
y entre 'ls núvols que apila la tempesta
vegé 'ls camins del llamp.

Vegé 'ls errors, fills de la nit alsarse
de ratspenats com vol,
y unirse ales ab ales y aixemplarse
fins á tapar el sol.

Sa ploma d'aquells núvols formidables
desemboyrava 'l cel,
á capbussóns com ne tregué 'ls diables
l'espasa de Miquel.

Les idees surtian de sa pensa
com brolladors de llum,
y 's desplegá una resplendor inmensa
hont era abans tot tum.

Aprés escorcollava 'l negre abisme,
següia 'l resplendor
que deixa en les edats lo Cristianisme
com una estela d'or.

Mirava 'ls serafins de cara á cara,
lo sol de fit á fit;
los diamants contava de la tiara
de la estelada nit.

Sentí en los cels angélica armonía
y allí aixecava 'l vol;
mes, ¡ay! mes ¡ay! ¡oh dolsa patria mía
tu veyas pondre 'l sol.

JACINTO VERDAGUER.

Reproducción del Pez-gato

Los asiduos concurrentes al Parque de Barcelona han podido observar, con todo detenimiento, como se reproduce el *Pez-gato*. Una pareja de estos peces, de dos años de edad, debajo mismo de la barandilla del puente de madera inmediato á la plaza de la cascada, contruyeron en el fondo del riachuelo su nido. Púdose observar la vigilancia activísima que ambos despliegan en los pocos días que dura la incubación, sirviéndose de sus aletas para agitar el agua y renovarla constantemente en todo alrededor del nido.

Fué difícil contar el número de huevos depositados, y mucho más apreciar los interesantes detalles que nos describe el Doctor Smith en su Memoria presentada á la Asociación Americana de Ciencias, en virtud del gran número de peces de otras especies que suelen pulular en aquel sitio, los cuales nadando incesantemente entre dos aguas impiden ver, con claridad, el fondo del riachuelo.

Preferimos entresacar de la citada Memoria los conceptos principales y más interesantes, ya que coinciden en un todo con nuestras observaciones *grosso modo* efectuadas.

«Una pareja pescada en 1902 fué colocada en uno de los *báscs* del Aquarium de la Comisión federal de Pescarías de Washington. El día 3 de julio, dichos peces prepararon su nido en uno de los rincones del vivero, bariendo con la boca toda la arena que existía en el fondo del recipiente, hasta dejarlo completamente descubierto. El día 5, entre 10 y 11 de la mañana la hembra depositó, en esta especie de nido, unos 2,000 huevos formando cuatro montecillos. Un noventa por ciento de estos huevos nacieron á los 5 días, estando el agua á la temperatura de 25 grados centígrados. Los jóvenes permanecieron juntos en el fondo en compacta masa hasta el sexto día y desde este día empezaron á nadar; primero elevándose verticalmente á algunas pulgadas, para caer enseguida al fondo. Al séptimo día, la mayor parte de ellos se reunieron en bandadas junto la superficie del agua, y así reunidos lo estuvieron durante dos días más. Se les dió hígado, finamente triturado, á partir del sexto día y desde el octavo pudo verse como lo comían con fruición. Con una longitud de 4 m. m. en el momento de nacer, los pequeños peces se desarrollaron rápidamente que algunos medían á los 11 días 18 milímetros. A los 2 meses casi todos tenían cinco centímetros.

Durante la incubación el macho y la hembra se ocupaban con el mayor cuidado de los huevos; pero lo más curioso era ver como estos peces tomaban de vez en cuando los huevos con la boca y luego los echaban con fuerza. De la misma manera obraron con los pequeños pececillos hasta que éstos estuvieron en disposición de nadar, cesando entonces los cuidados maternales.

Durante los primeros días que siguieron al nacimiento, los jóvenes pececillos estaban acumulados en los ángulos del aquarium, de donde los padres, el macho principalmente, venía á sacarlos frecuentemente, agitando sus barbillas en medio de ellos.

Poco después, el instinto paterno-maternal fué debilitándose, apareciendo progresivamente la costumbre de tomar los alevines con la boca y de engullirselos, (*quizás distraíamente*), para acabar con la manada al cabo de seis semanas, apesar de la abundancia de alimentos que diariamente se les propinaba.

El desove del *Pez-gato* empieza á principios de junio y algo más temprano si el agua alcanza alguna temperatura. Dicen que verifica una segunda puesta en julio y á veces una tercera en agosto. No lo hemos comprobado.

Pocos días después del nacimiento, se vé á los alevines que miden de 4 á 5 milímetros de

longitud, circulan en bandadas formando una bola compacta recorriendo á lo largo las orillas en los sitios menos profundos; este hecho observado en los alevines del año pasado en las aguas del Parque, en la actual temporada no ha sucedido así, los grupos en todo el trayecto del riachuelo desde la cascada al gran estanque se han diseminado por la superficie del agua. Un gran número de dichos alevines ó pequeños pececillos se han instalado en una pendiente de poca profundidad, cuyo fondo lo constituyen gruesos guijarros, entre los cuales van y vienen cazando pequeños animalillos microscópicos.

Mr. Sohm Ryder que tuvo ocasión de observar el desove de una pareja de *Peces-gatos* en el Aquarium de Washington ha dicho que la reabsorción de la vesícula umbilical tarda unos 13 días después del nacimiento. Añade que en este momento el joven *pez-gato* se halla provisto de ocho barbillas que comienzan á desarrollarse al tercer día de su nacimiento, pero que no llegan á su completo desarrollo hasta los 17.

Al cabo de unos veinte días el grupo cambia de forma diseminándose por la superficie que desaparece al menor peligro, para aparecer de nuevo poco tiempo después.

A medida que crecen los alevines se vuelven tímidos y más desconfiados. Continúan circulando junto las orillas de donde no se alejan mucho, sino no son molestados y poco á poco, ensanchando su radio de acción aumentan su campo de exploración, cazando las presas vivas microscópicas que encuentran en sus correrías.

Hacia el mes de octubre los bancos se dispersan. En esta época los individuos procedentes de las primeras puestas (junio) tienen ya de 7 á 8 centímetros de longitud.

A los dos años el *pez* mide de 18 á 25 centímetros variando mucho según la temperatura del agua en que han vivido y la abundancia más ó menos de alimentación que han encontrado. Mientras ciertos individuos no pasan de 50 gramos, otros llegan á 250. A los tres años el *pez* puede pesar de 350 á 400 gramos y á los cuatro llegan á 1 kilogramo. Su longitud, entonces, oscila de 40 á 42 centímetros.

FRANCISCO DE A. DARDER.

Carta oberta

Hem rebut del President del «Sindicat Agrícola» de Llansá, la següent carta, que per creuerla interessant, la publicuem íntegra.

Llansá, 31 Agost 1910.

Sr. Director del SETMANARI DE BANYOLAS.

Banyolas.

Molt Sr. meu: tots els anys, al acostarse la cullita dels raïms, algunes persones, més atentas á son profit que á la realitat dels fets, tan correr notícies que tendeixen á allunyar d'aquesta Comarca als compradors de raïms, escampant arreu que la cullita es escassa y que els preus seran molt alts, si an aixó no hi afegeixent que el fruit deixa molt que desitjar.

Aquest any que realment en totes las nacions d'Europa s' presenta sumament anormal la cullita de raïms, no podia deixar de succeir lo que deixo dit, en molta major escala qu' en anys anteriors y ab major probabilitats d'exit sino se procurés barrarlos el pas mitjantsant la publicació de la veritat.

Es per aixó, Sr. Director, que aquest Sindicat, cumplint un de sos principals fins, se dirigeix á V. suplicantli que fassi constar en el periódich de sa digna direcció que en aquesta Comarca de Llansá la cullita de raïms es més que regular per sa quantitat, superior en qualitat y que, probablement, els preus del raïms no se separaran dels corrents, tenint, naturalment,

en compte tots els factors económichs que contribueixen, en tot cas, á la formació dels preus del productes agrícolas; y al mateix temps que aquest Sindicat está disposat á prestar lo seu concurs als compradors que vinguin al nostre mercat, als qui, desde ara, facilitará quants dats estimin necessaris sobre la indicada producció.

Donantli per endevant les gracies s' ofereix de V. afm. S. S. q. b. s. m.

El President,

Joseph Puig de la Bellacasa.

El nou Cementiri

Data memorable pera la historia de Banyolas será la del día 8 del corrent. En ella pot dirse que va tenir consagració solemne, l' unánime aspiració del poble banyolí, de dotar á la nostra estimada vila, ab un cementiri adequat á la importancia de la mateixa y que acabés ab la vergonya que pera ella representava l' actual, ab totes les seves deficiencias, que per ser tantes y tant importants, constitueixen la seva característica, entre tots els de les demés poblacions, per la seva importancia, semblants á la nostra.

L' acte de la colocació de la primera pedra del Nou Cementiri, quin projecte, després d'un llarch procés, ha portat á la práctica l' actual Ajuntament, secundat entussiasment per tot el poble, va revestir una solemnitat extraordinaria.

Dijous, á las 10 del matí, precedits dels empleats del Municipi y de la orquesta «Els Juncans» sortiren de la casa de la Vila, els representats de totes les entitats y premsa d'aquesta vila y seguits del Magnífich Ajuntament presidit pel Sr. Alcalde accidental, don Josep Alsius, acompanyat del Sr. Tinent de la Guardia Civil, Sr. Jutje y Fiscal Municipals, dirigintse en corporació al lloch hont s'aixecará el cementiri nou, en el que s' hi congregá un públich numerosíssim.

En una tribuna construhida al efecte, devant del punt hont debía emplearse la primera pedra, y profusament engalanada ab banderes y escuts, s' hi colocalen tots els que formaven en la comitiva y que debían firmar l' acta, que va redactar el Secretari del Ajuntament Sr. Riera y que va dipositar-se, junt ab alguns nombres del nostre SETMANARI y de *El Amigo del Pueblo*, en la forma qu'es de costum, en semblants casos.

En la indicada acta, s' fa una detallada ressenya de les diferents vicissituds seguides per el projecte qu'avuy está en camí de ser un fet, fent constar entre moltes altres coses, lo referent á adquisició dels terrenos, examen dels mateixos, confecció dels planos, medis arbitrats pera reunir els fondos necessaris pera la seva construcció, l' exit de la suscripció overta entre el públich, el resultat de la subasta, etc., etc.

Llegida aquesta acta, en veu alta, per el Sr. Riera, la firmaren per l' ordre següent: *Josep Alsius*, alcalde accidental; *Joaquim Hostench*, *Vicens Laqué*, *Antón Perprñá*; *Salvador Boix*, *Faume Coll*, *Llorens Ametller*, y *Agustí Bofill*, regidors; *Candí Corominas*, Jutje municipal; *J. Boschmonar*, fiscal; *L. Santamaria*, tinent de la Guardia Civil, com á autoritats.

Firmaren á continuació: *Amadeo Esparch*, per el Somalenti; *P. Vives*, per el Ateneo Bañolense; *J. Genover* pera el «Círcol de Católichs»; *M. Figueras*, per la Lliga; *J. Sirquella*, per el Centre Republicá; *M. Gussíner*, per el «Patronat Obrer Tradicionalista»; *J. Masgrau*, per el «Centre Nacionalista»; *Ll. Farguell*, per La Palma; *N. Busquets*, per «L'Amistat»; *R. Bartrolí*, per el Sindicat Agrícola; *G. Teixidor*, per la societat de curtidors; *A. Trullás*, per la de paperers; *F. de A. Hostench*, per la del P. Cor de María; *A. Bohigas*, per el Montepío de

Ntra. Sra. dels Dolors; *M. Vandrell*, per el de S. Isidro; *J. Butiñá*, per el de S. Joseph; *R. Gussíner*, per els bombers; *A. Faig*, per el «Grupo de Cultura»; *M. Puig*, per «El Amigo del Pueblo»; *Josep Congost*, per el nostre SETMANARI.

Per la Junta del Cementiri, *D. N. Batlle*.

Per els contratistes, *D. Ll. Aradas*; *D. J. Canta*, *E. Comas* y *Ll. Freixa*, agutzils; *M. Surtirá*, cabo de serenos; *E. Plana*, oficial de Secretaría y *D. Joaquim Riera*, Secretari del Ajuntament que doná com á tal, te de l'acta.

Mentres s' posaven les anteriors firmes, la orquesta va tocar escullides pessets.

Després va emplaçarse la pedra en el seu lloch corresponent, y tancada en deguda forma, va donarse per terminat l' acte, retornant la comitiva á casa la vila, en la mateixa forma que á la anada, hont el Sr. Riera, despedí als assistents á la festa, ab breus paraules de gracies.

Crónica

El distingit advocat y publicista de Barcelona, L. Pella y Forgas, autor de l' *Historia del Ampurdán* ha estat alguns dies en aquesta vila, acompanyat de la seva senyora.

***

Han sigut empresonats varis ex-empleats de consums y alguns industrials d'Olot que, segons sembla han defraudat greument al municipi d'aquella ciutat. Entre els olotins ha produhit molt bon efecte, aquest acte d'energia de les autoritats municipals y judiciales.

***

Diumenge la Junta del Hospital va fer una capta per la vila, al objecte de recullir fondos per aquell establiment de beneficencia y el dilluns va ferla per el terme.

La cantitat recaudada, ascendeix á 240 pessetes en metálich. Ademés s' reculliren algunes especies, com blat, *patates*; alls, etc.

***

L'excés d'original 'ms impideix publicar una fulla qu'hem rebut de la «Obra de la Propaganda de la Bona Premsa» de Sevilla, en la que s' dona compte dels importants treballs portats á cap per aquell centre de difusió de bones lectures.

Es molt digne de ser aplaudida la meritísima labor d' aquells apóstols de la bona premsa, per lo que farán molt bé els católichs enviantlosi alguna llimosna, petita ó grossa, segons els medis ab que contin, que poden dirigir al M. Il·ltre. Sr. Rector del Seminari de Sevilla.

***

De la Comissió organitzadora de les grandioses manifestación, que pera el día 2 d' Octubre preparan els católichs del Nort contra el sectarisme dels nostres governants, hem rebut una hermosa y enérgica allocució, que sentim no poguer reproduhir per la seva excessiva extensió.

A jutjar per l' entussiasme ab que s' ha rebut l'idea que en ella s' proposa, en

tota Espanya, el dia 2 d'Octubre sera una jornada gloriosa pera la Causa de la Relligió.

Per la nostra part, farem tot lo possible pera que Banyolas ocupi el lloch que li correspón, en aquest hermosíssim moviment que iniciat pels valents catòlics del Nort, repercutirà en tota la Península.

***

Degut á les gestions del nostre Diputat, Sr. Fournier, el Ministre d'Instrucció Pública ha concedit una escullida colecció de llibres per el Museu *Emporium* de La Escala.

***

Copiem de «La Veu de l'Empordá»: *Censos y censals*.—La «Sociedad de Defensa de la Propiedad Urbana de Barcelona» ha publicat una exposició, redactada per els lletrats D. Tomás Carreras y Arnau y D. Tomás Fontova y Esteve, en la qual se solicita dels Poders públics el restabliment del dret de retracte en materia de transmissió de censos y censals del Estat, cooperant als acorts presos per l'Academia de Jurisprudencia y Llegislació de Barcelona y pels Sindicats agrícols de la provincia de Gerona.

***

Si be 's donava com á segur que 's traslladaria á una altre població l'Administrador de correus y telégrafos d'aquesta, Sr. Ballesteros, per haberho ell mateix demanat, s'ha lograt, gracies á les gestions de alguns bons amichs, impedir tal traslado, de lo que 'ns alegrem moltíssim, per la gran confiança que en ells tenen els banyolins y les generals simpaties que ha sapigut conquistar-se.

***

Després d'haber rebut els Sants Sacraments, va morir dimars, el sogre del nostre particular amich y subscriptor don Joan de Ciurana.

Rebin aquest y la seva familia, al testimoni del nostre més sincer pésam.

***

Dimecres un *fulano* 's dedicaba á véndrer unes fulles asqueroses en les que 's referían la mar d'embusteries y patranys contra els convents y els relligiosos, lo que advertit per dos joves amichs nostres, fou denunciad á les autoritats, quines ordenaren al *fulano* deixés de véndrer aquells infames paperots, baix amenaça de tancar-lo.

Felicitem als denunciants y també al Sr. Alcalde per la seva digna actitud.

***

Dimars va morir á Pujarnol á la edat de 75 ans, el Sr. Antoni Cudinach, pare dels nostres respectables amichs, Rnt. Joseph rector de dit poble, y Rnt. Joan de la casa-missió. Era el difunt un conseqüent tradicionalista, habent prés part en la darerra guerra civil.

Acompanyem á la familia, en el seu sentiment y recomanem als nostres lectors una oració pera la seva ánima.

***

El dia 3 va acabarse el solemne tri-duu, que en honor del *Niño Jesús de Praga*, va celebrarse en la Esglesia del Sagrat Chor.

El diumenge va tenir lloch una concorregudíssima comunió general, á la que assistiren, entre moltes altres persones, els noys y noyes de les escoles, dirigides per els *Hermanos* y per les relligioses del S. Chor de Jesús.

A la tarde, va organísarse una professó, també molt concorreguda y després va celebrarse una lluhida funció relligiosa, durant la que estigué la mentada Iglesia plena de gom á gom.

El dilluns va eantarse en la mateixa Iglesia, un solemne ofici.

En aquestos diferents actes varen predicarhi els notables oradors sagrats, Rnts. Joan Barolés, Joseph Vich, Dr. Jesús Marich y Joan Bta. Montalt.

Totes aquestes solemnitats relligioses degudes á la iniciativa y desprendiment altament dignes de lloa, de les Sres. de Molins, á les que 'ms complavem en felicitar, desitjántlosi llarga vida y moltes prosperitats, pera que puguin continuar treballant pera la difusió del culto al miraculós *Niño de Praga*, com ho venen fent desde temps ab una constancia qu' Aquell no podrá menos que tenirlosi en compte.

***

Han estat en aquesta vila, el senyor Marqués de Grigny y el Sr. Frederic Corominas de Barcelona, ab la seva senyora y una filla del acaudalat fabricant de xocolata Sr. Ametller. S'hi trova actualment entre altres, la familia del Sr. Pineda, de Mataró.

***

La Junta de Sanitat d'aquesta població, vetllant pera el compliment de la missió que li está encomanada, s'ha reunit diferents vegades, al objecte d'acordar lo procedent pera prevenir possibles infeccions á que podria donar lloch la falta de llimpiesa, tan necessaria sempre pera la salubritat pública, pro d'un modo especialíssim en l'istiu y més encare quant, com actualment, emfermetats contagloses affixeixen á alguns pobles y amanassan propagarse á molts altres, sembrant al entorn la mort y el desconsol.

La mentada Junta interessantse pera el bé dels vehins de Banyolas, ha prés algunes midés practiques pera millorar l'estat sanitari d'aquesta vila, girant al efecte moltes visites domiciliaries, y ordenant la llimpiesa y desinfecció de varis rechs, quadres, vaqueries y diferents establiments públics, quines condicions higiéniques pugnaban ab les que son necessaries pera garantir, en lo que huma-

nament es possible, la seguritat de la salubritat pública. Pera millor assegurar el compliment de les seves disposicions, ha acordat l'adquisició d'un aparato de desinfecció.

Es digne d'elogi l'activitat y zel ab que la Junta de Sanitat treballa per el bé de Banyolas y aixís 'ms complavem en ferho constar desde aquestes columnes, recomanantli que continui la seva benefactora tasca, en la següetat de que han d'agrahirli tots els banyolins qu'estiman en alguna cosa els seus propis interessos y els de la nostra vila.

***

En la nit del divendres de la setmana passada foren robats un 2400 metres de fil d'aram de la línea que pera 'l transport de energia eléctrica desde la central d'Esponellá á la seva fábrica de farinas de Banyolas, acabavan de instalar el germans J. y L. Coromina. Será una llástima si als lladres no se 'ls hi pot picar els dits.

***

Ahir va ser batejada una nena filla del nostre bon amich y subscriptor D. Teodor Masgrau, vinguda al mon ab tota felicitat á primers de la setmana. Rebin els pares y familia la nostra més coral enhorabona.

***

El nostre company de redacció en Joaquím Coromina assistirá en representació del SETMANARI a las festas que Vich dedica al seu preclar fill Balmes, ab motiu del centenari del seu naixement.

***

Llegim en *El Deber* d'Olot:

El diumenge foren obsequiats ab un excelent apat en la fonda del Parch per els contratistas del ferro-carril els 50 obrers empleats en la perforació del tunel de Coll de Bas ab motiu d'averse portat ja á felís terme obra tan important.

***

Dimecres el Veterinari municipal va inspeccionar les taules de gallina de la plasa y demás articles qu' en la mateixa 's venen, donant per resultat la inspecció el decomís de algunes partides de tomates y altres fruites que no reunían les degudes condicions pera el consum.

Aplaudim l'interés que l'Ajuntament ve demostrant per el bé publich al preocuparse com fa de cuestiones d'higiene, repetint, lo que, en altre lloch d'aquesta *Crónica* li dihem comentant les seves disposicions encaminades á garantir la salubritat pública.

***

Hem rebut la visita de *El Fomento* de S. Feliu de Guixols, ab quin periódich deixém establert el cambi.

També hem rebut el nombre extraordinari ab que el setmanari tradicionalista de Vich *Ausetania* solemniza el Centenari del seu ilustre compatrieci y eminent filsof l'insigne Balmes, en el que s'hi llegeixen

valiosos escrits de coneguts y peritíssims escriptors, resultant en conjunt un nombre tan bonieh per la seva forma, com recomanable per els originals que l'integran.

***

Preguem al autor de les diferents poesies que 'ms han sigut enviades un dia firmades per *J. Funquera*, altres per inicials y últimament per *J. Quer* que procuri donarse á conèixer ab el seu nom propi, ja que d'altre manera rebutjarem d'aquí en avant, tots els originals que 'ms remeti.

***

Farmacia de torn: la de D. J. Alsius.

***

Comensa á parlarse de la organizació de les properes festes de S. Martiriá, á les que sembla's donará, aquest any, molt lluhiment. S'ha ja, al efecte, alguna reunió preparatoria.

***

Dijous la secció estudiantil, va celebrar una funció dramática, en el «Círcol de Catòlics» posant en escena el drama «Els Masells».

La companyia qu'actuá en el Teatre Vila, va representar el drama d'en Guimerá *Maria Rosa*: La concurrencia va ser molt numerosa, com de costum, en aquesta temporada.

***

En el magatzem del Sindicat Agrícol d'aquesta vila, s'hi trova balca pera enforçar alls, á disposició de qui 'n vulgui, venentse al preu de cost que resulta ser a 22 rals el quintá.

La Diputació Provincial ha acordat informar al Govern sobre reforma y demarcacions electorals, propasant les següents:

Que 'ls pobles de Bagur y Pals passin al districte electoral de Torroella de Montgrí; que la capitalitat del districte de Vilademuls, sigui Rosas y 's anomeni aixís; que Llagostera que perteneix al districte de La Bisbal passi al de Gerona, y que se agreguin al de La Bisbal, Casavells, Foixá, Rupia, Rupia, Parlabá y Peratallada, que perteneixen al districte de Torroella de Montgrí.

Mercat de Banyolas

Dia 7 de Setembre de 1910

Blat.	de 15'00 á 16'00	ptas. qtra.
Mestall.	» 14'00 á 15'00	» »
Ordi.	» 8'50 á 9'00	» »
Civada.	» 7'50 á 8'00	» »
Blat de moro.	» 11'50 á 12'00	» »
Fabes.	» 13'90 á 14'00	» »
Monjetes.	» 32'00 á 33'00	» »
Fabons.	» 14'00 á 15'00	» »
Vesses.	» 19'00 á 19'50	» »
Llobins.	» 8'00 á 8'50	» »
Mill.	» 14'50 á 15'00	» »
Panís.	» 13'00 á 14'00	» »
Fajol.	» 13'50 á 14'00	» »
Alls.	» 0'75 á 1'50	for.c.
Ous.	» 1'35 á 0'00	dna.
Oli.	» 14'50 á 15'00	» mallal.

Fábrica de paper "continuo,"

Especialitat en papers colats
para la industria tapera

Joseph Frigola

Banyolas (Borgoñá)

TALLER FOTOGRÁFIC

Tiratjes de tarjetes postals al bromuro y esmalt

RETRATS-AMPLIACIONS-REPRODUCCIONS Y MINIATURES

Francisco Xavier Mateu

BANYOLAS

Se fan tiratjes especials pera qui'ls desitji, enviant solsament els CLICHÉS.

AMPLIACIONS DE REGALO

De avui a fi de Maig prop-vinet, les de tamany natural per 25 pessetes se regalarán ab son elegant y artístic encuadrat y corresponent vidre.

CIRILO MASOLIVER

PINTOR Y DORADOR

Colocacio de papers pintats

Valls, 19.—BANYOLAS

XACOLATA

Torrent

CASA FUNDADA EN 1780

Puresa garantida.

Proveïdors de la Reial Casa.

Premiada en distintas Exposicions.

GLASSES ESPECIALS

pera colegis y comunitats religioses.

Especialitat en la fabricació de xacolats fins

ab canyella y vainilla

DESPATX CENTRAL

Escribanías, 8.-Banyolas

LA VIOLETA

GARPINTERIA

— DE —

Joseph Romans

Carrer Major.—BANYOLAS

FÁBRICA DE CALS HIDRAULICA, GUIX Y CIMENT

— DE —

Vicens Laqué

Banyolas

CICLISTES: Si voleu estar ben servits, en BICICLETES accessoris y tota mena de reparacions, dirigiu-vos al conegut ciclista

Joseph Figuls

Especialitat en pneumáticos.

HEAGLE HUTCHINSON.

— BANYOLAS —

Tenda LA CONCEPCIÓ

— Pintures, pince ls, barnissos de totes menes —

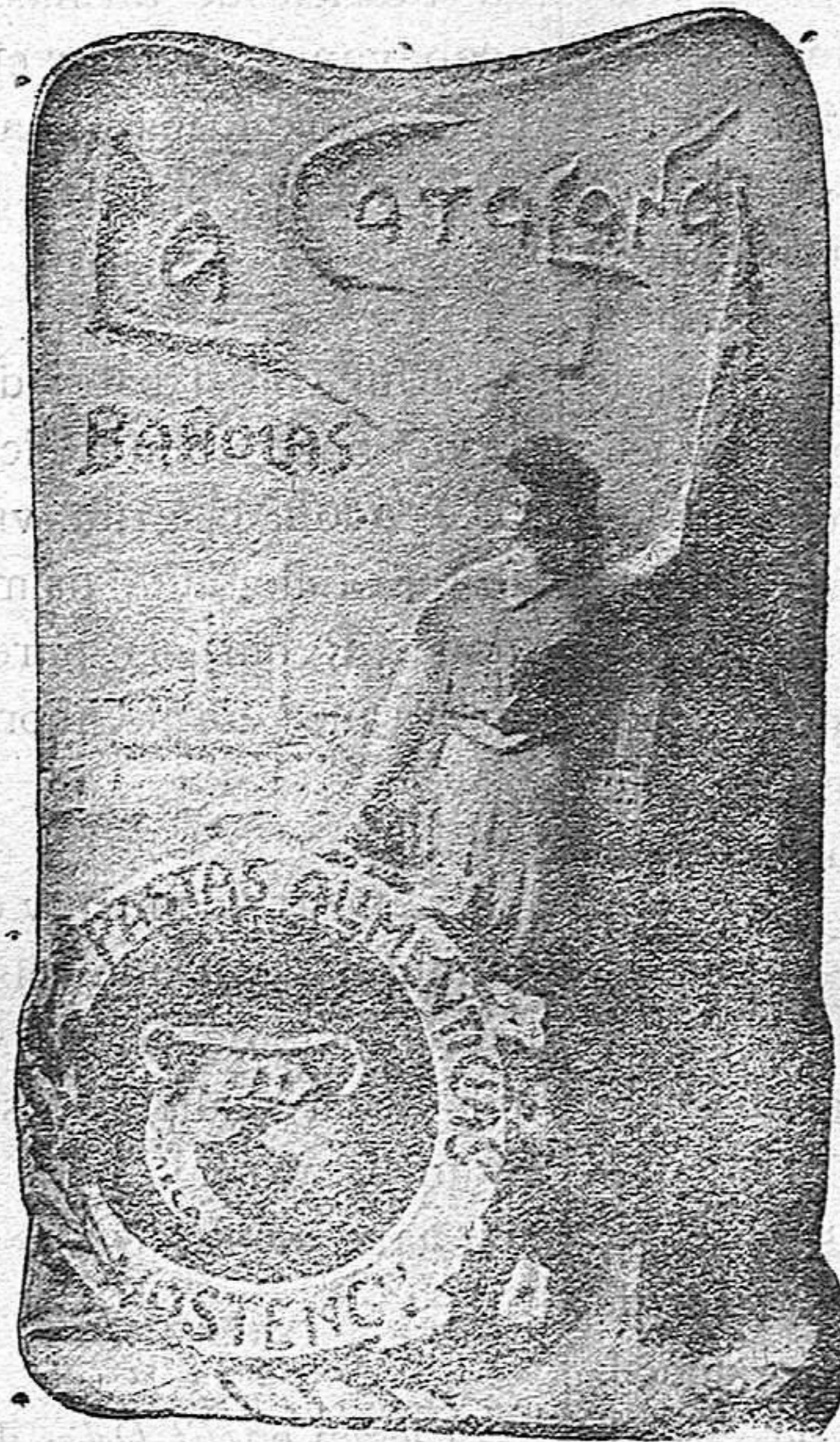
JOAN PUJOL

TURERS, 8.—BANYOLAS

Acreditada Fábrica

— DE —

PASTES PERA SOPA

Gran Fábrica de Chocolates

EL LAGO

— DE —

Lluís Tremoleda

CARRER DE GUIMERA.—BANYOLAS

Fábrica de Xacolata

DE

Dolores Torras

BANYOLAS

¡MALALTS!

¿Voleu recuperar aviat les forces perdudes y disposar d'una naturalesa terrenya?

FEU US DEL

Bioferm

Socatarg

Indicat en la Tuberculosis, Raquitisme, Neurastenia, Anemia, Clorosis, Desgana, Convalescencies, Agotament per haver passat malalties greus ó per excessos de travalls moral ó corporal, etc., etc.

Es un medicament de gust agradable, recomanat de tots els metjes que 'l coneixen, perque han comprovat que refá depressa y ab seguretat.

Únic y exclusiu preparador:

J. Gratacós Vallmajó, Apotecari.

Dipositari á Barcelona:

J. Viladot, Rambla de Catalunya, 36.

En venda á 3 ptes. en totes les farmacies.

BARBERIA

DE

Jaume Geli Verdaguer

Carrer Major, 23 y Plaça de la Vila, 21
BANYOLAS

L'Unión

Compañía anónima de Segurs contra incendis
Fundada en 1828

La NEW-YORK

Compañía de Segurs sobre la vida
Fundada en 1865

L'Assicuratrice Italiana

Societat anónima de Segurs contra 'ls accidents y reassegurs

Representant á Banyolas: EUDALD GARCÍA

Granades y aparatos matafocs sistema **BIOSCA**

Unich representant y venedor en la Provincia

Jaume Casellas Constructor d'obras

Plassa del Dr. Rovira, 1.—BANYOLAS